

La tria

per Andreu Loncà

PAÍS BASC

Vaig anar al País Basc amb un pretext geològic: les formacions del *flyschs*, als penya-segats d'ltzurun, entre Deba i Zumaia, preciosos, deliciosament oberts a un mar gris que gira en pluja i vent fred. A Donosti hi vaig visitar la ciutat de dia, bellament ordenada, còmoda i burgesa. De nit, amb locals de tapes i vi. La societat del País Basc, clarament, ha emergit de la crisi. Res de la nostra desolació i ràbia. La ciutat de Sant Sebastià és una barreja de carreteres a diversos nivells –autèntics ex-calèstrics– i barris de treballadors amuntegats de gratacels de mida petita, amb barris d'una riquesa visible i ostentosa de burgesia acreditada i adinerada. Molts polígons industrials en viles i ciutats i un país petit assetjat per un mar inclement. A la platja de Zarautz, cercant el restaurant de Karlos Arguiñano, vaig sentir el brogit del mar Cantàbric –bromera, onades fred i vent– que era una amenaça i una idea clara de què vol dir ser basc en aquesta geografia. S'havia de ser molt fort i agrest per suportar la vida en aquesta societat tan venjeda i injuriada pel vent del mar. Vaig veure una manifestació dels familiars dels presos d'ETA, una processó de vençuts, amb una música llastimosa i uns cartells que semblaven les creus del penitents. Plovent i amb la indiferència general, la manifestació era una cosa lúgubre. Pot interpretar-se de moltes maneres: com falta de perdó dels dirigents del PP, o com a càstig, com ara la fi ignominiosa del Jaume d'Urgell. A l'única sidreria que estava oberta (obren només des de finals de gener fins al mes de març), vaig viure el retorn a les fartaneres col·lectives, fabulosament troglodítiques, i alegres, amb la idea de la sidra inacabable –una idea perfectament estranya als catalans, que ho tenim tot fatalment racionat. Imagineu bancs de fusta i taules amples com en certs quadres de Bruegel el Vell. Imagineu grans bótes de sidra. Molts *guiris* de *week end*: una noia catalana que s'havia atansat pel pont a veure el seu noviet basc, amb sis amigues com a cohort protectora. El seu amic basc, petit i cridaner, intentava capejar l'inesperat temporal. Ell no s'hauria imaginat tantes dones alhora. Només en pretenia seduir una! Ignoro com va acabar la història, però no pintava gaire bé.

RESTAURACIÓ.
Imatge de la façana de l'hotel i restaurant del popular cuiner Karlos Arguiñano.